

Shree Hari

Pushti Prasad

Dec. 07

PUSHTI MARGIYA VAISHNAV SAMPRADAY SAHITYA PRACHAR SEVA PARIWAR

રોમ રોમ ઝળકે છે શ્યામ

મારી આંખોમાં શ્યામ, મારા અંતરમાં શ્યામ,
મારા આતમના મૂલમાં મૂલે છે શ્યામ.
મારી કીકીમાં શ્યામ, મારી ટીકીમાં શ્યામ,
મારા કંઠમાં કોયલ થઈ ટહૂકે છે શ્યામ.
મારા શમણામાં શ્યામ, મારી રમણામાં શ્યામ,
મારા અઘરોના વેણમાં રણકે છે શ્યામ.
મારા મનડામાં શ્યામ, મારા તનડામાં શ્યામ,
મને શ્યામ રંગ લાગ્યો મારું ખોવાયું નામ.
શ્યામ, શ્યામ, શ્યામ બધું ભીતર છે શ્યામ,
કહે ' શ્રાવણી ' કે રોમ રોમ ઝળકે છે શ્યામ.

ૐ પૂ.ગો. ઇન્દિરા બેટીજી ૐ

✽ પ્રેરક-પ્રચારક-સંપાદક ✽

શ્રી વ્રજનીશ શાહ

E-mail : pushtiprasadinc@hotmail.com
www.pushtiprasad.com

✽ C.E.O. ✽

શ્રી પંકજ એ. શાહ

E-mail : pankajshahadvocate@yahoo.com

✽ પરામર્શક ✽

પ્રા.ડા.શ્રી પ્રધ્યુન સી. રાયજીવાળા. ફોન : (૦૨૬૧) ૨૪૭૦૫૦૫
૮, સુફલમ્ સોસા., કદમ ભવન, સી. મહેન્દ્ર ઓફિસ સામે, નાનપુરા, સુરત.

✽ AMERICA CONTACT ✽

Sh. Vrajnish R. Shah

21710, Gorman Drive,
BOYDS MD. 20841 (U.S.A.)
Tel.# : 301-540-0006
E-mail : vrajnishshah@hotmail.com

✽ INDIA CONTACT ✽

Sh. Pankaj A. Shah (C.E.O.)
Advocate

41, Manorath, Anand Rowhouse,
Adajan Road, SURAT (Guj.) INDIA.
Tel.# : (R) : +91-261-2736292, (O) : 2474151
E-mail : pankajshahadvocate@yahoo.com

-: e - Media :-

Sh. Prakash Mehta

E-mail : mehta_prakash@yahoo.com.

e - Media

-: e - Media :-

Sh. Dipali Shah

E-mail : pshah@ureach.com

CALIFORNIA CONVENER

Sh. Hasmmukh Modi
Tel.# : (949) 857-5467

E-mail : hrmodi@acropower.co.in

NY / NJ CONVENER

Sh. Vijay Choksi
Tel.# : (937) 614-0271

E-mail : vijayc@786 inc.com

TEXAS CONVENER

Smt. Malvika Uday Shah

Tel.# : (972) 208-2224

E-mail : malvikausa2@yahoo.com

VA / MD CONVENER

Smt. Mira kirit Sheth

Tel.# : (703) 471-345

E-mail : kiritosheth@gmail.com

Sh. Dinesh Shah

E-mail : dinesh shah@hotmail.com

MUMBAI CONVENER

Sh. Viral Shroff

Tel.# : 28694133

E-mail : viralshroff@vsnl.net

AHMEDABAD CONVENER

Sh. Ashvin N. Desai

Vallabh sadan, Ashram Road,

Tel.# : 26449982

NEW YORK CONVENER

Sh. Vijay Patel

Tel.# : 516 - 796 - 6160

E-mail : vijay@jnsassociate.com

NEW YORK CONVENER

Ms. Mona J. Thakker

Tel.# : (718) 533-6924

E-mail : Jaisrikrana0902@aol.com

ADVISORY COMMITTEE

Sh. Vipul Chitalia

E-mail : chitalia_v@yahoo.com

BAHARIN CONVENER

Sh. Kushang Sheth

Tel.# : 97339554172

E-mail : kusang_seth@yahoo.com

LONDON CONVENER

Ms. Nina Nanavati

Tel.# : (0207) 612-0506

E-mail : nina@crystaltravel.co.uk

STATE CONVENER NC

Sh. Bhupin Shah

Tel.# : (704) 873-4000

E-mail : shahbhupin@aol.com

CANADA CONVENER

Sh. Jay Shah

Tel.# : (905) 455-2206

E-mail : maltijayshah@yahoo.ca.

Sh. Parthiv Shah

E-mail : parthiv@listlaunchers.com

Published By :

Pushtimargiya Vaishnav Sampradaya Sahitya Prachar Sewa Pariwar.

વિકુંજવાચક શ્રીવાચણ

શ્રીઠાકોરજીના ચરણારવિંદમાં સદૈન્ય તથા સાષ્ટાંગ દંડવત્ પ્રણામ સહ પુષ્ટિમાર્ગીય વૈષ્ણવ સંપ્રદાય સાહિત્ય પ્રચાર સેવા પરિવારના પ્રચારકો-પ્રશંસકો દ્વારા સમર્પિત.

અનુક્રમણિકા

વિષય	પાના.નં.	વિષય	પાના.નં.
શ્રીવલ્લભ નામ અગાધ	૧	ભગવાન ક્યારે મળે ?	૧૪
ઉદ્ધવને ઉપદેશ	૨	Basics of Pusti Marg	૧૫
શિક્ષાપત્ર ૬	૩-૬	સંતવાણી	૧૬
અષ્ટસખા પરમાનંદદાસ -કુંભનદાસ	૭-૮	મદનમોહન પ્રભુ અને ગો.શ્રીધનજ્ઞામલાલજી	૧૭
અષ્ટસખા કૃષ્ણદાસ	૯	ગો.શ્રીગોવિંદરાયજી અને ગો.શ્રીગોકુલનાથજી	૧૮
ધર્મ એટલે શું ?	૧૦-૧૩	પા...પા...પગલી અને તિથિ તોરણ	૧૯-૨૦

શ્રીવલ્લભ નામ અગાધ

પુષ્ટિ ભક્તિ

પુષ્ટિભક્તિનો કોઈ પર્યાય નથી, કશું બીજું, એથી અધિક નથી.

તનુજા-વિત્તજા સેવા ફલરૂપ, માનસી સેવાનો મહિમા ધણો;

ચિત્ત નિરોધ થાય તો તે ખરો, બાકી જલ પર દિસે છે જેમ પરો.

પુષ્ટિભક્તિનો.....૧.

રથાવો ઉત્સવો તદ્દસુખાર્થે, નહીં એ નિષ્ઠ-પ્રતિષ્ઠાર્થે;

પ્રભુકૃપાએ સર્વ કાંઈ સિદ્ધ થતુ. એમાં કાંઈ તારું પ્રાબલ્ય નથી.

પુષ્ટિભક્તિનો.....૨.

દાસ ગુણાગાન નિરંતર કરે, તવ પદગાન, તવ કીર્તન કરે;

ઉછાળો છોળો કૃપાની, કૃપાસાગર !, ભીંજાય દૈયે આ વલ્લભ-કિંકર !!

પુષ્ટિભક્તિનો.....૩.

‘પ્રજ્વલ્લોત્સુક’ની આર્તિ છે, પ્રેમભક્તિનો એ તો અર્થો છે;

દૈન્ય-નિ:સાધનનું લક્ષણ છે, તવ ચરણાશ્રયનું રક્ષણ છે.

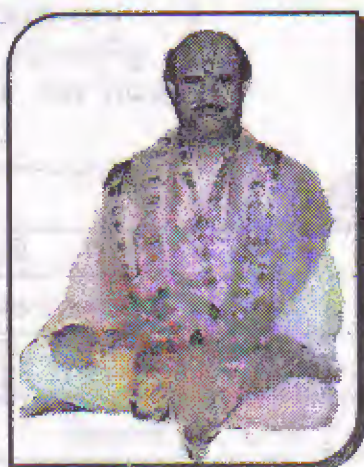
પુષ્ટિભક્તિનો.....૪.

‘ પ્રજ્વલ્લોત્સુક ’

અનન્યાશ્રયનું પાલન અને અન્યાશ્રય ત્યાગ, એ પુષ્ટિમાર્ગનો અગત્યનો સિદ્ધાંત છે.

॥ શ્રીગોપીજન વલ્લભાય નમઃ ॥
॥ શ્રીમદાચાર્યચરણકમલેભ્યો નમઃ ॥

પૂ.પા.૧૦૮ શ્રીમથુરેશ્વરજી મહારાજશ્રી

ભગવાનની સ્વાધ્યામગમનલીલાનો, યદુકુલસંહારનો, સમય સમીપ આવ્યો. તે જોઈને ભગવાને જયારે ઉદ્ભવજીને જ્ઞાન આપવાનો પ્રારંભ કર્યો. એ પહેલા દ્વારિકામાં ચારેબાજુ સર્વત્ર અમંગલના ઝેંઘાણ થવા લાગ્યા, અશુભ ઘટનાઓ થવાની હોય, ત્યારે, વાતાવરણ જે થાય તેવું બધું સર્વત્ર થવા લાગ્યું તે જોઈ અંદરથી સમજી ગયેલ ઉદ્ભવજી ભગવાનના ચરણારવિંદમાં પોતાનું મસ્તક ઝુકાવી શ્રીકૃષ્ણની સ્તુતિ કરવા લાગ્યા, ગદગદ થતાં કહેવા લાગ્યા, હે નાથ, હું આપનો વિરહ સહી શકું એમ નથી, મારા રોમરોમમાં હે શ્યામ સુંદર આપ જ વસો છો તો પણ આપનાં પ્રત્યક્ષ દર્શન કરી નહીં શકું, તો મારા પ્રાણને કેવી રીતે હું ટકાવી શકીશ ? મારા હૃદયમાં આપ બિરાજમાન હોવા છતાં, આજની પરિસ્થિતિ મારી આવી છે જેને સહન કરવા શક્તિમાન હું નથી, હે નાથ, આપના શરણમાં હું આવ્યો છું.

દેવદેવેશ યોગેશ પુણ્યશ્રવણકીર્તન ।

સંહૃત્યૈતત્ કુલં જૂનં લોકં સંત્યક્ષયતે ભવાન્ ।

વિપ્રશાપં સમર્થોઽપિ પ્રત્યહત્ર યદીશ્વરઃ ॥

હે દેવોના દેવ યોગેશ, હે યોગેશ્વર કૃષ્ણ, આપની લીલાઓનું શ્રવણ, આપના ગુણોનું કીર્તન બધાને અત્યંત પુણ્યમય-પાવન કરે છે, પરંતુ આપ સર્વ શક્તિમાન પરબ્રહ્મપરમાત્મા છો, રૂષિઓના શાપને પણ આપ મિથ્યા કરવાની શક્તિ ધરાવો છો છતાં પણ એમના અભિશાપને આપે મસ્તક પર ચઢાવ્યો તેનું તાત્પર્ય ચોક્કસ એ જ છે કે આપ હવે સ્વાધ્યામગમન કરવા ચાહો છો.

નોંધ:-વધુ જાણકારી માટે ' ઉદ્ભવગીતા ' સાર પુસ્તક વાંચવા વિનંતી.

વજનિશ શાહ

(ગતાંકથી આગળ...)

છહું શિક્ષાપત્ર પંદર શ્લોકથી અલંકૃત છે. શ્રીહરિરાય આચાર્ય ચરણ પોતાના નાના ભાતા થી ગોપેશ્વરજીનાં વહુજીના લીલામાં પધારતા, એઓશ્રીના મનમાં થતા ઉદ્વેગ નું સમાધાન કરે છે. દુઃખની શોકની પરિસ્થિતિમાં ધીરજ રાખવા શિખામણ

શ્રીપ્રભુના ગુણ પૂર્વકનાં વિશેષણો સમર્થનમાં આપી સર્વે ભગવદ્ ઈચ્છાથી જ થાય છે. જીવ તેમાં હર્ષ કે શોક કરે તે વ્યર્થ છે. નકામુ છે. અઉચિત છે. શ્રીપ્રભુ કોઈ વસ્તુનો કોઈની સાથે કેવા પ્રકારનો ને કયાં સુધીનો સંબંધ છે. તે જાણે છે. અને તે જ પ્રમાણે જ સર્વ બન્યા કરે છે. માટે શ્રીપ્રભુની લીલા સમજીને જોયા જ કરવાનો, જીવનો ફક્તને ફક્ત એક માત્ર અધિકાર છે. આ શિક્ષાપત્રમાં પ્રભુની ઈચ્છાના પ્રકાર પણ દર્શાવાય છે. પુષ્ટિમાર્ગમાં અંગિકાર ફક્ત મૂળની ઈચ્છા પ્રમાણે જ છે. એટલેકે લીલા પરત્વેની ઈચ્છા. આ ઈચ્છા પ્રભુની આધિદેવિક ઈચ્છા છે. આમ સમજવાથી મનનું, હૃદયનું, ચિત્તનું સમાધાન થઈ જાય છે, જીવ માયાવી છે, માયાથી ઉદ્ભવતા અજ્ઞાનને પ્રભુ જેવી રીતેથી જીવનું હિત થાય તેવી જ રીતે કાર્ય કરે છે. અને થતા અનિષ્ટથી દૂર રાખે છે. આ સત્યને સમજી જીવે સમતા રાખવી જરૂરી છે. અજ્ઞાનતાનો અંચળો ઓઢી લઈ રડવું ન જોઈએ. વ્યાકુળ ન થવું જોઈએ. ધીરજ ગુમાવવી ન જોઈએ. અશાંતિ ક્રિએટ ન કરવી જોઈએ. ભગવદીઓનું દુષ્ટિબિંદુ માત્ર ને માત્ર ભગવત્સંબંધવાળી જ લીલા પરત્વેની ઈચ્છા પ્રમાણેજ પુષ્ટિમાર્ગમાં સર્વ કાર્યો સિધ્ધ થતા હોય છે, એવું હોય છે. તાદશીય ભક્તની ઈચ્છા માત્ર ભગવદિચ્છા છે. કારણ તેનું સાધ્ય વસ્તુ, પ્રભુ સિવાય બીજી કોઈ પણ વસ્તુમાં નથી જ માટેજ “કર્તા કરયિતા શ્રી હરિ:” આ સુત્ર પ્રમાણે સૌ એ પ્રભુની ઈચ્છા જ, દરેક કાર્યમાં વિચારવી.

ભક્તના અનિષ્ટની નિવૃત્તિ અને ઈષ્ટની પ્રાપ્તિ, પ્રભુ જ કરે છે. આર્તિ જેવી હોય, તેવો જ, ફળનો અનુભવ થાય છે. તેમાં લૌકિક કલેશ બાધક છે. જે જીવ લૌકિક દુઃખમાં, આમ જ્ઞાન રાખે, તો દુખી ન થવાય કે ન થાય.

પ્રથમ શ્લોકમાં જ શ્રીગોપેશ્વરજીના વહુજી લીલામાં પધારી જવાના, કાનને વિષરૂપ લાગે, એવો ગૃહભંગના સમાચાર સુણ્યા. ‘ગૃહ ભંગ સમાચારાઃ શ્રુતાઃ શ્રુતિ વિષાયિતા’ તેથી મનના સમાધાન માટે કાંઈક લખુ છું ‘તદર્થ લિખ્યેતે કિંચિત સમાધાનાય ચેતસઃ’ બીજા શ્લોકમાં શ્રી કૃષ્ણનું સદા સ્મરણ કરવા જણાવે છે. તથા શ્રીકૃષ્ણ જ સર્વેશ્વર, સર્વજ અને સદા દયાળુ છે. જ્યારે જીવ, અસમર્થ ને જ્ઞાન શૂન્ય છે. એ એકદમ સત્ય છે. શ્રી કૃષ્ણ સર્વોપરી ઈશ્વરનાં ઈશ્વર છે. ઈશ્વર તેને જ કહેવાય કે પોતાની ઈચ્છામાં આવે એ જ કરે. બ્રહ્મામાદિક, શિવાદિક, ઈન્દ્રાદિક કોઈ શ્રી કૃષ્ણની આજ્ઞાનું ઉલ્લંઘન કરવાને સમર્થ નથી. શ્રી પ્રભુ સર્વ કરવા સમર્થ છે. માટે શ્રી કૃષ્ણ સર્વેશ્વર છે. ત્રણે લોકમાં સર્વના હૃદયને જાણે છે. એનાથી કશું જ અજાણુ નથી કે અદૃષ્ટ નથી, છુપું નથી. ઈશ્વર બહુ જ દયાળુ છે. કૃપાનિધાન છે. પોતાના ભક્તોના ક્ષણીક પણ દુઃખ, સંકટ મુશીલત સહન કરી શકતા નથી. એ જ શ્રીકૃષ્ણનો ધર્મ છે.

જીવ અસમર્થ છે, જીવ પોતે જે કાંઈ પણ કરે તેને પોતાની કૃતિ માને છે. એ અજ્ઞાન છે. પોતે બહુજ અજ્ઞાની છે. પોતાના પ્રભુને ભૂલ્યો છે. માયાથી મોહિત થઈ ગયો છે. હૃદયમાં જ્ઞાન શૂન્ય છે. એ કારણે પોતે પોતાનું સામર્થ્ય જાણે છે. આ જ વિષય શ્રી મહાપ્રભુજી બાલબોધ ગ્રંથમાં આજ્ઞા કહે છે કે જીવ સ્વભાવથી જ દુષ્ટ છે. પ્રભુ ગુણનિધિ છે, જીવ દોષનિધિ છે. માટે પ્રભુની ઈચ્છાને, જીવ શી રીતે જાણે ?

તરચેચ્છા ત્રિવિધા પ્રોક્તા મૂલવેદસ્વભેદતઃ ।

મૂલેચ્છાયા ગૃહીતાનાં તાડન્વયા કુરુતે ફલમે ॥૪૪॥

આ ચોથા શ્લોકમાં શ્રી પ્રભુની ત્રણ પ્રકારની ઈચ્છા છે. મૂલેચ્છા, વેદેચ્છા અને સ્વેચ્છા એમ પ્રભુની ત્રણ ઈચ્છા છે તેમાં પ્રભુએ જેનો (જે જીવનો) મૂલેચ્છાથી, મૂળની ઈચ્છાથી અંગકાર કર્યો છે, તેને જ પ્રભુ સ્વરૂપ સિવાય, અન્યથા ફળ થતું નથી. પ્રવાહી સૃષ્ટિને લૌકિક કાર્યમાં, પુષ્ટિ સૃષ્ટિને ભગવદ્ સેવા કાર્યમાં અને મર્યાદ સૃષ્ટિને કર્મ માર્ગમાં પ્રવૃત્તિ રાખવી. આવી ત્રિવિધ ઈચ્છા શ્રી ઠાકોરજીની છે. શ્રી આચાર્ય મહાપ્રભુજી સંબંધી જે પુષ્ટિ સૃષ્ટિ છે તેને તો ભગવાનની મૂલેચ્છા જ કર્તવ્ય છે. પુષ્ટિ સૃષ્ટિ ભક્તોએતો, સર્વ કાર્ય, એક પ્રભુનું જ કરાવ્યું થઈ જાય છે, એજ જ્ઞાન મનમા મક્કમતાથી રાખવું. પ્રવાહી સૃષ્ટિ જીવ માયાથી એમ સમજે છે કે માયા જ સર્વ,

કાર્ય કરે છે. મર્યાદા સૃષ્ટિ જીવોને કર્મ પ્રમાણે ફળ મળે છે. જેવા જેવા કર્મ, તેવા તેજ ફળ પામે છે.

प्रवाहमेव नियतेस्तेषु कृष्णवियारितः ।
मर्यादया गृहितांस्तु प्रवर्त्तयति कर्मणि ॥ ५ ॥

શ્રી કૃષ્ણે, જે જીવને પ્રવાહ અને મર્યાદાથી જ ગ્રહણ કર્યા છે તેવા જીવોને તે કર્મ માર્ગમાં જ પ્રવૃત્ત કરે છે. આ શ્લોકનું વિસ્તાર વિવેચન થતા પ્રવાહી સૃષ્ટિ જીવો લૌકિક ઈચ્છા માને છે. શ્રીકૃષ્ણે તેમને માટે લૌકિક આનંદમાંજ વ્યસ્ત રાખવા વિચારેલ છે. પ્રવાહી સૃષ્ટિના જીવ ન્યારા છે. ક્રિયા માર્ગના જીવ, મર્યાદા માર્ગના જીવ કર્મ પ્રમાણે ફળ પ્રાપ્ત થાય એ જ સમજે છે. માને છે ને એ જ પ્રમાણે વિચરે છે.

જીવદેહકૃતિનાં ચ ભિન્નત્વં નિત્યતા શ્રુતે :

પુષ્ટિ પ્રવાહ મર્યાદા ગ્રંથમાં શ્રીઆચાર્યાજી મહાપ્રભુજીના ઉપરોક્ત વચન છે. નિત્યતા શ્રુતિથી, જીવ, દેહ અને કૃતિનું ભિન્નત્વ છે. જુદા પણ છે આ વચન પ્રમાણે પ્રવાહી જીવો સદા ભ્રમમાં જ છે. જેઓ કદાપિ ભકિતમાર્ગમાં આવતા નથી. મર્યાદા માર્ગી જીવો સદા કર્મમાંજ પ્રવૃત્તિ છે. આ કર્મ માર્ગીય જીવો, વેદોમાં બતાવેલા કર્મોમાંજ રત્ હોય છે. જેવા કે હોમ, હવન, જપ, તપ, દાન, નિયમ, શ્રાધ્ધ ઈત્યાદિમાંજ પ્રવૃત્તિ રહે છે. તે કર્મના વેદદર્શિત ફળ ભોગવે છે. પુણ્ય કર્મ કરી સ્વર્ગલોકનું ફળ ભોગવે છે. પુણ્યનો ક્ષય થતા પુનઃસંસારમાં આવે છે. એમને પ્રભુ પ્રાપ્તિ થતી નથી. પરંતુ જે જીવોને સ્વરૂપથી ગ્રહણ કર્યા છે. તેમનુંજ સર્વ કાર્ય શ્રીપ્રભુ જ પોતે કરે છે. તે કૃપાળુ પ્રભુ, તે જીવની ચિંતાથી, વ્યાપ્ત છે. પ્રભુ સર્વ કરવાને સમર્થ છે. આ છઠા શ્લોકનો ભાવ છે.

સાતમા શિક્ષાશ્લોકમાં પણ જણાવાય છે કે, જે જીવ પોતાના સ્વભાવથી પોતાના અનિષ્ટને દુર ન કરી શકે. નિવૃત્ત ન કરી શકે, તો શ્રીપ્રભુ, શ્રીકરુણાનિધિ પોતેજ પોતાના ભક્તોને, અનિષ્ટ થી દુર કરે છે. શ્રીકૃષ્ણનુંજ કર્યુ સર્વ ઠેકાણે થાય છે. શ્રીકૃષ્ણ કૃપાળુ છે. પોતાના ભક્તો પર હંમેશા કૃપા કરતા આવ્યા છે. અને દરરોજ એ દૃઢ વિશ્વાસ વિચારી

પ્રભુનું જ ચિંતન કરવું. શ્રીકૃષ્ણ વિભુ છે. સર્વ સામર્થ્ય યુક્ત છે. શ્રીગુસાંઈજી વિજ્ઞાપ્તિમાં આજ્ઞા કરે છે. “કરવાનું, ન કરવાનું અને અન્યથા કરવાનું જે સામર્થ્ય ઈશ્વરમાં છે તે આપ (શ્રીઠાકોરજીમાં) જ મેં દીઠું એમાં સંશય નથી.” માટે લૌકિક, વૈદિક જરા પણ, થોડી પણ, ચિંતા આપણે ન કરવી જોઈએ. શ્રી પ્રભુ પોતેજ સર્વ કરશે. પ્રભુ સર્વ

એવં તદૈવૈર્મનસિનિશ્ચયેયઃ સ્વપ્રભોગુણઃ ।

સ્વસ્મિન્નપિ વિનિશ્ચયૈયાઃ પ્રભોરંગીકૃતિર્ઘુવા ॥૧૪૫

જેઓ ભગવાનના જીવો છે. તેમને પોતાના મનમાં પોતાના સ્વામી શ્રીકૃષ્ણનો ઉપકાર માનવો. ગુણ વિચારવો. આપણે શ્રીપ્રભુના અંગીકૃત જીવો છીએ. જેથી શ્રીપ્રભુ પોતાના અંગીકૃત જીવોનું સદા પ્રભુ જ રક્ષણ કરે છે. એમ દ્રઢ વિશ્વાસ રાખવો.

અત એવાસ્મદાચાર્યૈરુદ્ધતં વરણાલક્ષણમ્ ।

લોકે સ્વાસ્થ્યં તદા વેદે હરિસ્તુ ન કરિષ્યતિ ॥

વારંવાર વિચારીએ છીએ, જોઈએ છીએ. જીવ સ્વાભાવથી જ દુષ્ટ છે. જો લૌકિક કાર્યોમાં સુખ મળે તો આશક્ત થઈ જાય છે. જો વૈદિક કાર્યોમાં સુખ પ્રાપ્ત થાય તો ત્યાં જીવ આશક્ત થઈ જાય છે. જેથી શ્રીપ્રભુનો આશ્રય હૃદયમાં સ્થિર થતો નથી. અને પ્રભુનો આશ્રય હૃદય માંથી જતો રહે તો, ભક્તો નો નાશ થાય. માટે જ શ્રીઠાકોરજી લૌકિક તથા વૈદિક કાર્યો નિજભક્તોના સિદ્ધ કરતાં નથી. જેથી જીવ આવા લૌકિક તથા વૈદિક કાર્યો કરવાનું મન ન કરે. અને કેવળ શ્રીપ્રભુનોજ આશ્રય કરે. ભક્તોની, લૌકિક-વૈદિક સ્થિતિ છોડાવીને, શ્રીપ્રભુ શ્રીઠાકોરજી સદાજીવને પોતાનોજ કરે છે. આમ વિચારીને શ્રીહરિનો આશ્રય કરવો એજ સિદ્ધાંત સર્વોપરિ છે.

(વિશેષ જાણકારી માટે શિક્ષાપત્ર ગ્રંથનું નિત નિત વાંચન મનન ચિંતન એજ અંગીકૃત જીવનું સદ્કર્તવ્ય છે.)

શ્રી વ્રજનિશા શાહ

સંપાદક : પુષ્ટિ પ્રસાદ

બોયડલ - મેટિલેન્ડ - યુ.એસ.એ.

नाम	- परमानंददास
ज्ञाति	- कान्यकुब्ज (कनोजिया) ब्राह्मण
जन्म समय	- संवत् १५५० भाद्रपद शुद्ध ७
जन्म स्थान	- कनोज
निर्कुंज लीला संबंधी सभानाम	- लोक सभा
निर्कुंज लीला संबंधी सभानाम	- चंद्रबागा सभ
शरणागति समय	- सं. १५७७, वैश्व शुद्ध-१२
शरणागति स्थान	- अडेल
दीक्षा गुरु	- श्री वल्लभाचार्य महाराज
भक्ति	- संयोगात्मक निर्गुण सभ्य भक्ति
स्वप्नसक्ति	- श्री नवनीतप्रिय
शृंगारसक्ति	- ग्वालपगा
प्रभुना श्रीसंगमां स्थान	- अवलोकित
श्रीगिरिराजसुमां अधिकृत द्वारा	- सुरभिर्कुंड
प्रभुनी मुष्यलीलां आसक्ति	- जाणलीला
कीर्तन समय	- मंगला
भावानो मनोरथ	- गुप्तरस
लीलां कोना सहचरी	- श्री राधासु सहचरी
लीलां रंग-वर्ण	- केसरी
लीलां कुंज	- मान कुंज
लीला संबंधी इतु	- शिशिर इतु
अष्टछापनी स्थापना वषते उमरे	- पर वर्ष
रचनाओ	- परमानंद सागर (२००० पद्य)
कीर्तनमां छाप	- परमानंद, परमानंददास, दासपरमानंद
अभ्यास, इथी प्रविष्टता विगेरे	- कनोजमां थोडुं भएया, गानविद्यामां पूज नाम कमाया सदाचारी कवीश्वर तरीके प्रख्यात 'स्वामि' तरीके पंजाया.
देहावसान समय अने स्थान	- सं. १६४९, भाद्रपद वद-६, सुरभिर्कुंड
मुतल परनी स्थिति	- ६९ वर्ष
स्मृति स्थान	- सुरभिर्कुंड, श्याम तमाल

નામ	-	કુંભનદાસ
જ્ઞાતિ	-	ગોરવા ક્ષત્રિય
જન્મ સમય	-	સંવત ૧૫૨૫ કાર્તિક વદિ ૧૧
જન્મ સ્થળ	-	જમુનાવતા
નિકુંજ લીલા સંબંધી સખાનામ	-	અર્જુન સખા
નિકુંજ લીલા સંબંધી સખીનામ	-	વિશાખા સખી
શરણાગતિ સમય	-	સં. ૧૫૫૬ વૈશાખ સુદ-૩
શરણાગતિ સ્થળ	-	ગોપાલપુર
દીક્ષા ગુરુ	-	શ્રી વલ્લભાચાર્ય મહાપ્રભુજી
ભક્તિ	-	સંયોગાત્મક રાજસ સખ્ય ભક્તિ
સ્વરૂપાસક્તિ	-	શ્રી ગોવર્દનનાથજી
શૃંગારાસક્તિ	-	કુલ્હે
શ્રીગિરિરાજજીમાં અધિકૃત દ્વારા	-	જમુનાવતા
પ્રભુની મુખ્યલીલામાં આસક્તિ	-	નિકુંજલીલા
કીર્તન સમય	-	રાજભોગ
ભાવાનો મનોરથ	-	નાવ
લીલામાં કોના સહયરી	-	શ્રી તુલસીજીના સહયરી
લીલામાં રંગ-વર્ણ	-	સૌદામિની (રૂપેરી)
લીલામાં કુંજ	-	પળ્લા કુંજ
લીલા સંબંધી રૂતુ	-	ગ્રીષ્મ રૂતુ
અષ્ટછાપની સ્થાપના વખતે ઉંમરે	-	૭૭ વર્ષ
રચનાઓ	-	લગભગ ચારસો પદ
કીર્તનમાં છાપ	-	કુંભનદાસ
અભ્યાસ, રૂચી પ્રવિણતા વિગેરે	-	ગાનવિદ્યામાં અત્યંત નિપુણ, ભરપુર રચનાશક્તિ અને કાવ્યશક્તિ
દેહાવસાન સમય અને સ્થળ	-	સં. ૧૬૪૦, સંકર્ષકુંડ આન્યોર
બુતલ પરની સ્થિતિ	-	૧૧૫ વર્ષ
સ્મૃતિ સ્થળ	-	જમુનાવતા અને સંકર્ષકુંડ

સંકલન : ભદ્રેશ શાહ(ગોધરા)

નામ	-	કૃષ્ણદાસ
જ્ઞાતિ	-	કણ્ઠી પાટીદાર (પટેલ)
જન્મ સમય	-	સંવત ૧૫૫૪
જન્મ સ્થળ	-	ચિત્તોતરા (ગુજરાત)
નિકુંજ લીલા સંગંધી સખાનામ	-	રૂપભ સખા
નિકુંજ લીલા સંગંધી સખીનામ	-	લલિતા સખી
શરણાગતિ સમય	-	સં. ૧૫૬૭
શરણાગતિ સ્થળ	-	વિશ્રામઘાટ - મથુરા
દીક્ષા ગુરુ	-	શ્રીવલ્લભાચાર્ય મહાપ્રભુજી
ભક્તિ	-	સંયોગાત્મક નિર્ગુણ સકય ભક્તિ
સ્વરૂપાસક્તિ	-	શ્રી મદનમોહનજી
શૃંગારસક્તિ	-	મુકુટ
પ્રભુના શ્રીઅંગમાં સ્થાન	-	ચરણારવિંદ
શ્રીગિરિરાજજીમાં અધિકૃત હાસ	-	વિલછુકુંડ
પ્રભુની મુખ્યલીલામાં આસક્તિ	-	રાસલીલા
કીર્તન સમય	-	શયન
ભાવાનો મનોરથ	-	રાસ
લીલામાં કોના સહયરી	-	શ્રી ચંદ્રાવલીજીના સહયરી
લીલામાં રંગ-વર્ણ	-	ગૌર
લીલામાં કુંજ	-	હીરા કુંજ
લીલા સંગંધી રૂતુ	-	શરદ રૂતુ
અષ્ટછાપની સ્થાપના વખતે ઉંમરે	-	૪૮ વર્ષ
રચનાઓ	-	કૃષ્ણસાગર (લગભગ સાતસો પદો)
કીર્તનમાં છાપ	-	કૃષ્ણદાસ, કૃષ્ણદાસનિ
અભ્યાસ, રૂચી પ્રવિણતા વિગેરે	-	પ્રારંભિક અભ્યાસ વ્યવહારકુશળ, સાચાબોલ પાછળથી વ્રજભાષા અને ગાનવિદ્યા શિષ્યા
દેહાવસાન સમય અને સ્થળ	-	સં. ૧૬૩૮, પૂછરી પાસે કુવામાં
ભુતલ પરની સ્થિતિ	-	૮૪ વર્ષ.
સ્મૃતિ સ્થળ	-	બિલછુકુંડ અને પૂછરી પાસે કુવો

ધર્મની બાબતમાં વિશદ અને વ્યાપક ચર્ચા થઈ છે અને ધર્મોના ખ્યાલને જુદી જુદી રીતે સમજાવવાના પ્રયત્નો થયા છે. ધર્મની વૈદિક વ્યાપક પ્રમાણે ધર્મએ આચરણનો વિષય છે. ઉચ્ચરણનો નહીં યાતો અભ્યુદય નિશ્ચયે: સઃસધર્મ જેનાથી સર્વનો અભ્યુદય થાય અને સર્વનું આત્મકલ્યાણ થાય તે ધર્મ. ધર્મની આ વ્યાખ્યા પ્રમાણે માનવ કલ્યાણ એ ધર્મના કેન્દ્રમાં છે. ધર્મના બધા અંગો—પાસાઓમાં માનવ અભ્યુદય મહત્વનો છે. ધર્મની જાણીતી વ્યાખ્યા છે. ધાર્યતે ઈતિ ધર્મ જેને જીવનમાં સદા ધારણ કરી શકાય, આચરી શકાય તે ધર્મ. સાદી ભાષામાં કહેવું હોય તો ધર્મ એટલે સત્યની સમજ અને સત્યની શોધ. પરંતુ સત્ય એટલે શું ? સત્ય એટલે જ સનાતન છે, શાશ્વત છે, અનંત છે. દેશકાળ પ્રમાણે બદલાય નહીં. સર્વ સમય અને સંજોગોમાં જે અપરિવર્તનશીલ હોય. ધર્મનું બીજું લક્ષણ છે તેનું આચરણ કરી શકાય. દરેક વ્યક્તિ તેનું આચરણ એક સરખી રીતે જીવનમાં સદા કરી શકે.

આમ ધર્મ ના બે પાસા થય. આચાર અને વિચાર. ધર્મનો આચાર વિચાર પર જ આધારિત હોય. જો વિચાર સાથે આચાર સુસંગત ન હોય તો તે ધર્મ ન કહેવાય. વિચાર એટલે તત્વજ્ઞાન, આને તત્વજ્ઞાન મુજબનું આચરણ એટલે ધર્મ, જીવનમાં વિચાર અને આચાર વચ્ચે સમન્વય થાય. મનુષ્યનો વિચાર, વાણી, વર્તન, ધર્મના સ્વરૂપને અનુરૂપ હોય તો તે વ્યક્તિ ધર્મમય જીવન જીવે છે.

પ્રશ્ન એ થાય કે ધર્મનો હેતુ શું છે ? શા માટે ધર્મનું પાલન કરવાનું અને તે પ્રમાણે આચરણ કરવાનું ?

આપણા શાસ્ત્રોમાં બતાવ્યા પ્રમાણે માનવ જીવનના બે મુખ્ય હેતુઓ છે. (૧) દુઃખની નિવૃત્તિ અને (૨) સુખની પ્રાપ્તિ. શાસ્ત્રોના મતે પૂર્વજન્મના પાપકર્મોને લઈને આ જન્મમાં દુઃખ ભોગવવા પડે છે કે અધર્મ અને અનીતિથી હંમેશા દૂર રહેવું અને ધર્મમય, નીતિમય, પવિત્ર અને પ્રેમમય જીવન જીવવું. શાસ્ત્રોએ દુઃખ દૂર કરવાના પ્રયત્નોને અને સુખ મેળવવાના ઉપાયોને પુરૂષાર્થ કહ્યો છે. પુરૂષો અને અર્થ શબ્દોનો સમાસ થઈ પુરૂષનો અર્થશાસ્ત્રમાં— ધ્વનિષદોમાં આત્મા માટે પુરૂષ શબ્દ વપરાય છે. એટલે પુરૂષનો અર્થ આત્મા અથવા મનુષ્યે પ્રાપ્ત કરવું તે અને (૩) પુરૂષ એ જ અર્થ એટલે પરમાત્માની પ્રાપ્તિ. શાસ્ત્રોએ દુઃખ નિવૃત્તિ માટે બે પુરૂષોર્થ કહ્યા (૧) ધર્મ અને (૨) મોક્ષ ધર્મ એટલે મનુષ્યની ફરજ અને ધર્મ પાલન. આ દ્વારા દુઃખ દૂર થાય અને મોક્ષ

દ્વારા જન્મ-મરણમાંથી મુક્તિ મળે. સુખની પ્રાપ્તિ માટે બે પુરુષોર્થ કહ્યા (૧) અર્થ અને (૨) કામ. ધર્મપાલન માટે અર્થની - સંપત્તિની પ્રાપ્તિ જરૂરી.

શાસ્ત્રોની વાતને અને પુરુષાર્થને એ રીતે પણ સમજી શકાય કે સુખ બે પ્રકારના છે (૧) પ્રેય સુખ એટલે કે દુનિયાદારીનું સુખ અને તે માટે જે પુરુષાર્થ કરે છે. માણસ સુખ મેળવવા પૈસા કમાય છે. કમાયેલો પૈસો ભોગવાવા તે સંસરી સુખોની જે કામના કરે છે તે કામ છે (૨) શ્રેય સુખ એટલે દુનિયા પારનું સુખ, અને તે મેળવાવા ધણું આચરણ કરે છે. અને ધર્મના આચરણ દ્વારા તે મોક્ષની કામના કરે છે. જન્મ-મરણના બંધનમાંથી મુક્તિ ઈચ્છે અને ભગવદ્ પ્રાપ્તિની ઈચ્છા રાખે છે. મુક્તિ (દેહાધ્યાસ, ઈન્દ્રિયાધ્યાસ, અંતઃકરણધ્યાસ, પ્રાણધ્યાસ અને સ્વરૂપાધ્યાસ) આમ શાસ્ત્રોએ મોક્ષને ધર્મનું અંતિમ પગથીયું કહ્યું છે. શ્રીમહાપ્રભુજીએ વેદ-ઉપનિષદ, બ્રહ્મસૂત્ર, ગીતા અને ભાગવતનું મંથન કરીને સમજાવ્યું કે ધર્મની સાથે અર્થ અને કામ પણ પ્રભુ પ્રાપ્તિમાં વાપરવા જોઈએ. પ્રભુ પ્રાપ્તિ માટે ભગવાને આ માનવદેહ આપ્યો છે અને તેથી માનવજીવનનું અંતિમ લક્ષ્ય ભગવદ્ પ્રાપ્તિ છે અને તે માટેના ચાર સાધનો ધર્મ, અર્થ કામ અને મોક્ષ છે.

આમ ધર્મ એટલે સત્યની સમજ અને શોધ, અઅત્માની સમજ દ્વારા પરમાત્માની પ્રાપ્તિ. વિશ્વમાં શાશ્વત અણે અનંત આનંદ એકલા પરમાત્મામાં છે. આથી ઉપનીષદે પરમાત્માને સચ્ચિદાનંદ કહ્યા છે. જીવમાં સત્તનો ગુણ પણ છે, પરંતુ પોતાના મૂળ સ્વરૂપની વિસ્મૃતિને લઈને આનંદનો ગુણ તિરોહીત થયો છે. જગતના જડ પદાર્થમાં પણ અનંદનો ગુણ નથી. આનંદ એકલો પરમાત્મામાં જ છે, જેને યેગીઓ બ્રહ્મ કહે છે, જ્ઞાનીએ પરમાત્મા કહે છે અને ભક્તો ભગવાન કહે છે. આને અર્થ, કે પરમાત્માની પ્રાપ્તિ માટેનો માર્ગ એટલે ધર્મ અને પરમાત્મા એટલે આનંદ. ઉપનિષદ કહે છે.

પૂર્ણમદઃ પૂર્ણમિદં પૂર્ણત્ પૂર્ણમ્ધ્યતે ।
પૂર્ણસ્ય પૂર્ણમાદાય પૂર્ણ મેવા વસિષ્યતે ॥

આમ બ્રહ્મ એ પૂર્ણાનંદ છે. જેમ સમુદ્રમાંથી પાણી લઈ લેવામાં આવે તો પણ સમુદ્રમાં પાણી ઓછું થતું થી કે સમુદ્રમાં ગમે તેટલું પાણી ઉમેરવામાં આવે તો પણ સમુદ્રમાં નદીની જેમ પૂર આવતું નથી. પાણીની વધઘટથી સમુદ્રના સ્વરૂપમાં કોઈ ફેર પડતો નથી. બ્રહ્મના આનંદમાં કોઈ વધઘટ થતી નથી કારણ કે તે પૂર્ણાનંદ છે. વેદ, ઉપનિષદ, ભગવત્ગીતા, ભાગવત આજ વાત હજારો વર્ષોથી આપણને કહેતા આવ્યા છે.

સાંપ્રત સમયમાં જ્યારે આપણે સંસાર વ્યવહારમાં ખોવાઈ ગયા છે. સરાસારનો વિવેક ભૂલી ગયા છીએ, શાસ્ત્રોની ભાષામાં પ્રેયની પ્રાપ્તિમાં ખોવાઈ ગયા છે, ત્યારે દુનિયાપારનું સુખ, શાંતિ અને આનંદ જેને શાસ્ત્રો શ્રેય કહે છે, તત્સુખ પણ કહે છે, તેની પ્રાપ્તિ ક્યારે થશે ? આનો જવાબ હકારમાં છે, જરૂર છે. આપણો અભિગમ બદલી વાસ્તવિકતા સ્વીકારવાની અને તે મુજબ જીવન દ્રષ્ટિ કેળવવાની, વેદ, ઉપનિષદ દ્વારા ધર્મ-સંપ્રદાયની સાચી સમજ દ્વારા મૂલ્ય, નીતિ, પ્રેમ, દયા, પવિત્રતા અને ભાતૃભાવ જેવા ગુણોના આચરણથી માણસ સાચુ સુખ, શાંતિ અને આનંદ પ્રાપ્ત કરી શકે. ભારતના વૈદિક સનાતન ધર્મની આ વિચારસરણી છે.

આટલા બધા ધર્મો કેમ ?

શાસ્ત્રોમાં કહ્યા મુજબ જીવ એ બ્રહ્મનો અંશ છે, આમ દરેક મનુષ્યમાત્રમાં રહેલો જીવાત્મા એક જ પરમાત્માનો અંશ છે, જેવી રીતે અગ્નિમાંથી નીકળતા બધા તણખા સમાન જ હોય છે તેમ પરમાત્માના અંશ રૂપ બધા જીવાત્મા પણ સમાન, તો પછી એમને માટે જુદા-જુદા ધર્મો કેમ ? બીજું કે દરેક ધર્મની મૂળભૂત વિચરસરણી એક જ છે, પ્રભુ પ્રાપ્તિ, તો પછી આટલા બધા ધર્મો અને સંપ્રદાયની શું જરૂર ? ધર્મ અને સંપ્રદાય એક છે કે જુદા ?

જગતની રચના કરવાનો પરમાત્માને હેતુ પોતાના આનંદ માટે કીડા કરવાનો છે, પરંતુ કીડાનો આનંદ ત્યારે મળે જ્યારે એમાં વૈવિધ્ય હોય. આપણને પણ એકનું એક ભોજન રોજ ગમતું નથી, એકના એક કપડાં પહેરવા ગમતા નથી. વૈવિધ્ય પસંદ છે. આથી પરમાત્માએ વૈવિધ્યપૂર્ણ જગત બનાવ્યું. માણસો અલગ બનાવ્યા. તેમના રંગ, રૂપ અલગ બનાવ્યા. તેમના સ્વભાવ અલગ બનાવ્યા. દરેક માણસના સ્વભાવ, બુદ્ધિ અને પસંદગી અલગ તેથી પ્રભુ પ્રાપ્તિ માટે પરમાત્માએ અલગ અલગ ધર્મો બનાવ્યા. બધા જ માણસો એક ભાવે પ્રભુને ભજે, એ, પ્રભુ પણ ઈચ્છતા નથી.

બીજું કે માણસના સ્વભાવ, બુદ્ધિ અને શક્તિ અલગ અલગ હોવાથી તેમના જીવન અને ધ્યેયની પ્રાપ્તિ માટે અલગ અલગ માર્ગો બનાવ્યા. કોઈ માણસ પોતાની બુદ્ધિ શક્તિથી જીવનમાં આગળ વધે છે, કોઈ પોતાના શરીર શક્તિ-હાથ પગની શક્તિનો ઉપયોગ કરે છે, તો કોઈ લાગણીના બળે કામ કરે છે, પરિણામે પ્રભુ પ્રાપ્તિ માટે જ્ઞાન માર્ગ, કાર્મમાર્ગ, અને ભક્તિમાર્ગ અસ્તિત્વમાં આવ્યા.

જેવી રીતે ભણવા માટે જુદી જુદી કોલેજો અને યુનિવર્સિટીઓ છે. જે વિદ્યાર્થીની શૈક્ષણિક યોગ્યતા, બૌદ્ધિક ક્ષમતા અને રૂચિ-પસંદગી અનુસાર જુદા-જુદા વિષયોનું શિક્ષણ વિવિધ વિદ્યાશાખાઓ હેઠળ આપે છે. તેવી રીતે માણસના સ્વભાવ, શક્તિ, બુદ્ધિ, રૂચિ અને જીવનના ધ્યેય અનુસાર જુદા જુદા ધર્મો અસ્તિત્વમાં છે.

શ્રીમહાપ્રભુજી પુષ્ટિ-પ્રવાહ-મર્યાદા ગ્રંથમાં જુદા જુદા ધર્મો હોવાનો જવાબ આ રીતે આપે છે. ભગવાને રચેલી મનુષ્ય સૃષ્ટિ બે પ્રકારની છે. આસુરી સૃષ્ટિ અને દૈવી સૃષ્ટિ. જે પોતાના સ્વાર્થમાં રચ્યો પચ્યો રહે, માત્ર પોતાનું સુખ ઈચ્છે, નીતિ-અનીતિ કે ધર્મ-અધર્મનો વિચાર ન કરે તે આસુરી સૃષ્ટિ. શ્રીમહાપ્રભુજી એને પ્રવાહી સૃષ્ટિ કહે છે. પ્રવાહી જીવોનો ધર્મ પૈસા કમાવવાનો અને ખાઈ-પી મજા કરવાનો છે. તેમનો ઉદ્ધાર થતો નથી.

બીજી દૈવી સૃષ્ટિ બે વિભાગમાં વહેંચાયેલી છે. મર્યાદા અને પુષ્ટિસૃષ્ટિ. મર્યાદા સૃષ્ટિ, શાસ્ત્રો-ધર્મોનો સ્વીકાર કરે છે. જ્ઞાન, કર્મ કે ભકિત કોઈ એક માર્ગે ચાલે છે. મર્યાદા જીવો યજ્ઞ, તપ, વ્રત, પૂજા, ઉપાસના, ભોગ જેવા કર્મો દ્વારા અથવા જ્ઞાનદ્વારા કે શ્રવણ, કીર્તન વગેરે નવધા ભકિત દ્વારા આલોક કે પરલોક સુખ કે મોક્ષ મેળવવા વિવિધ ધર્મોનો સહારો લે છે. ત્રીજી સૃષ્ટિ છે પુષ્ટિ સૃષ્ટિ તે નિષ્કામ ભાવવાળી સૃષ્ટિ છે. પુષ્ટિ જીવોને મોક્ષ પણ નથી જોઈતો, તેઓનો એક જ ધર્મ છે કે ભગવદ્ સુખ માટે ભગવદ્ સેવા.

આમ મનુષ્યોના સ્વભાવ, શક્તિ રૂચિ, પસંદગી, જીવનનું ધ્યેય પાયાની વિચારસરણી છે - પ્રભુ પ્રાપ્તિ. દુનિયામાં જુદા જુદા ધર્મો હોય પરંતુ દરેકના સ્વભાવ અને શક્તિને અનુકૂળ આવે એ એનો સ્વધર્મ, એટલે ગીતામાં ભગવાને કહ્યું,

સ્વધર્મે નિઘર્ત્નં શ્રેયઃ પરધર્મો ભયાવહઃ ।

ધર્મ એ ચર્યાનો વિષય નથી. શ્રદ્ધાનો વિષય છે. આ વાત આજના સમયમાં ધર્મને નામે લડતા સૌએ સ્પષ્ટ સમજવાની જરૂર છે. કોઈ ધર્મ સારો કે ખરાબ નથી. કોઈ ધર્મ ઉચો કે નીચો નથી. બધા ધર્મો સરખા છે.

સર્વધર્મ પ્રત્યે સમભાવ, સદ્ભાવ અને સહિષ્ણુતા હોવા જોઈએ. ધર્મના નામે થતા ઝાઝાઓમાં ધર્મનો દોષ નથી. ધર્મ કોઈ પ્રત્યે દ્વેષ કે અવિશ્વાસ રાખવાનું શીખવતો નથી. પરંતુ આપણે ધર્મના સાચા સ્વરૂપને ન સમજતા હોવાથી, સમાજમાં ઝાઝા, અશાંતિ અને તનાવ ઊભા થયા છે.

ડૉ. ડિપિન ડી. શાહ

એક દિવસ યમુનાજીના કાંઠે નારદ મુનિ એક યોગીને પૂછે છે, તમે કોની સાધના કરો છો ? તમે કોનું ધ્યાન ધરો છો ? અને શા માટે ? યોગીએ કહ્યું; જગતના પદાર્થમાંથી ચિત્ત હટી જાય અને કૃષ્ણમાં ચિત્ત જોડાય તે માટે. નારદજી સામે કાંઠે ગયા અને ત્યાં એક ગોપીને સાધના કરતી જોઈ અને પૂછ્યું, તું કોની સાધના કરે છે ? કોનું ધ્યાન ધરે છે ? અને શા માટે ? ગોપીએ કહ્યું મારા ચિત્તમાંથી કૃષ્ણ નીકળી જાય અને ઘરના કામકાજમાં ચિત્ત ચોંટે તે માટે.

ગોપીઓના મનની દશા અલૌકિક છે. તેમને જ્યાં જુવો ત્યાં કૃષ્ણ દેખાય છે, સ્થળે સ્થળે કૃષ્ણ દેખાય છે. જ્યારે યોગીઓના મનની દશા જુદી જ છે. જ્યાં જુઓ ત્યાં કૃષ્ણ છે, પણ તેમણે તે દેખાતો નથી. કારણકે ઓળખવામાં ભૂલ છે, સમજણમાં ફેર છે. ગોપીભાવ અર્થાત ભગવદ્ભાવ જ્યાં સુધી જન્મે નહિ, ત્યાં સુધી ભગવાન મળે નહિ કે ઓળખાય નહિ.

- ધીરભાઈ શાહ
ટ્યુસ્ટન-ટેક્સાસ
(યુ.એસ.એ.)

Repeat The Name of Shri Vallabha Re

(To be Sung with modification to the tane of
jaya shri Vallabha jaya vitthala)

O re O tongue re !

Prof. R.M. Paleja

Repeat the name of shri Vallabha re

Shri Vallabha Vallabha Vallabha re

Repeat the name of shri Vallabha re

O re O tongue re !

Repeat the name of shri Krishna re

Shri Krishna Krishna Krishna re

Repeat the name of shri Krishna re

O re O tongue re !

Drink not, drink not, drink not re

The poison of the world drink not re

The nectar of the name of Vallabha drink re

The nectar of the name of Shri Krishna drink re

O re O tongue re !

Repeat the name of shri Vallabha re

Repeat the name of shri Vallabha re

Q.: 124 Who was required by Lord for the helpless Jiva, by taking them under his refuge and extinguishing his sins ?

A.: 124 The fire of the mouth of Lord Krishna alone is potent enough to extinguish the sins and vices. This Fire resides in the mouth of VAISHVANER SWARUP of Lord Krishna, Shrimad Vallabhacharya is such incarnation of Lord Krishna.

Q.: 125 How can we know that Shrimad Vallabhacharyaji himself is Divine Fire (VAISHVANER) ?

A.: 125 Shri Vallabhacharya Prabhu himself has written in one of his treatises NIBANDH as "AGNISHCHAKAR TATWARTHDEEP BHAGAVATE MAHAT " in Anubhasya it is written "AGNINA MAYA SARVAM " and in " SHESH VYSAGNI MARUTI " is read in " JALBHED " from this it is established that he is vaishvaner swarup and has come to the world due to his ardent inclination and affinity for divine souls.

Q.: 126 Are there any confirmation of endorsement of the fact that shrimad vallabhacharyaji, is the Lord of Fire of the mouth of Lord Shri Krishana ?

A.: 126 Yes, there are number of evidence e.g.; 1st chapter of Shri Subhodhiniiji Chhandogya Upanishad, Antah Karan Prabodh Grandh. It is also corroborated by the divine event of " ASUR VYAMOH LEELA."

Q.: 127 What does Shri Harirajji state in respect of Shrimad Vallabhacharyaji ?

A.: 127 Shri Harirajji says about Shrimad Vallabhacharyaji, that as Lord Krishna liberated soul by Swarup Leela, Shrimad Vallabhacharyaji intended to liberate soul by preaching. As such, he is incarnated as a humanbeing and looking like a worldly person, but he is Lord KRISHNA HIMSELF.

Q.: 128 How did the devote know his secret ?

A.: 128 The real Devotees has already known His DIVINE CHARACTER.

Q.: 129 Where Shri Vitthalanathji, (Shri Gosaiji), has described the personality of Shri Vallabhacharyaji ?

A.: 129 SHri Gosaiji has described the hidden personality of Shri Vallabhacharyaji in SARVOTTAM, SHRI VALLABHASTAK and " SFURAT KRISHNA PREMAMRUT."

હરિ દિદિછા બળવાળ છે તેમ છતાં ટેવ પાડો તો પડે.

- (૧) મનુષ્ય પડતી વખતે, ઠોકર ખાય ત્યારે, દુઃખી હોય ત્યારે, ઈર્ષક ખાય ત્યારે અથવા વિવશ અવસ્થામાં આવી પડે ત્યારે મોટે સ્વરેથી 'શ્રી હરયે નમઃ' બોલે તો તેના સર્વ પાપોનો નાશ થાય છે.
- (૨) મૃત્યુ સમયે પરમાત્માનું નામ-ધ્યાન કરે તેને પ્રભુ પોતાના સ્વરૂપમાં લઈ જાય છે.
- (૩) વાણી, વિચાર, વર્તન અને સદાચારથી સર્વત આનંદ આપે તેને ત્યાં ભગવાન આવે છે.
- (૪) જગતમાં સર્વ કોઈને પ્રસન્ન કરવું જેટલું કઠીન છે તેટલું પરમાત્માને પ્રસન્ન કરવા તે એટલું કઠીન નથી.
- (૫) વખાણથી રાજી થશો નહીં, નિંદાથી નારાજ થશો નહીં, વિંધવા માટે મોતી છે, કોઈનું કાળજી કે હૃદય વિંધશો નહીં.
- (૬) સંસારમાં રહીશો તો વધતી જતી ઉંમરે, શ્રીહરિ ભૂલાતો જશે પણ જો સંસારમાં અલિપ્ત રહીશો તો વધતી જતી ઉંમરે શ્રીહરિ સ્મરાતો જશે.
- (૭) સારુ સર્વ કંઈ શ્રીહરિ સિદ્ધ કરી આપશે જે કે વિરહતાપ તે ચોકકસ આપશે.
- (૮) સાધકે ખંડન મંડનની ભાંજગડમાં પડવું નહીં. શરીર સુખનાં સૌંદર્યમાં અને આડંબરરૂપી બાહ્યાચારમાં સપડાવું નહીં.
- (૯) જતાં-આવતાં જય શ્રી કૃષ્ણ કહો, બહારગામ જાવ તો તમારા ઠાકોરજી માટે કંઈક ઉત્તમ વસ્તુ જરૂર લાવજો, તમારો પ્રવાસ ભકિત બની જશે.
- (૧૦) આ બધું છોડીને એકવાર બધાએ એકલા જવાનું છે આ સૌને બબર હોવાથી સૌ સ્ત્રી-પુરુષના શરીરમાં, સંપત્તિમાં, ન ખાવા જેવું ખાવામાં અને ન પીવા જેવું પીવામાં સુખ શોધે છે. તે માને છે કે તેને આનંદ મળે છે. પરંતુ તે માત્ર આભાસ છે. શરીર સંબંધી છે. આત્માનો પરમ સાથે ના મિલનનો સત્યાનંદ અનેરો હોય છે.
- (૧૧) અપેક્ષાને ઓછી કરો અને પ્રાપ્તમાં સંતોષ રાખો તેજ જીવન મુદ્રાલેખ છે., ઠાકોરજીની ઈચ્છા-આપણે અનુસરીએ.

સંકલન : અમી પંકજ શાહ

ગો.શ્રીમદનમોહનપ્રભુ

બેનુ બજાવત સુંદર બદન ।
 સુનત હી તે દોરી આઈ,
 પૂછત હૈ કયો છાંડયો સદન ? ॥ ૧ ॥
 ધર્મ છાંડી, નિજ ધર્મ કિયો હમ,
 તુમ કયો ગૌર ભયે નંદનદન ? ।
 'દ્વારકેસ' પ્રભુ હમ સબ જાનત,
 ન્યાય કહત હો મન્મથ કંદન ॥ ૨ ॥

ગો.શ્રીધનશાયમલાલજી

જ્યતિ પદ્માવતી સુમન વિહુલ તનય, ।
 નામ ઘનશ્યામ મુખ ચંદ સરિખો ॥
 સુચિર અંગ અંગ, બહુ સાજિ તરખાન બસન
 દરસ કરિ ધ્યાન, નિજ રૂપ ચરિખો ॥ ૧ ॥
 સેવો સદા મહા પરમ ફલ જાનિ ચહિ,
 માનિ બડ ભાગ મન સબનિ હરખો ॥
 'સસિક' કો દાસ સિર નાંઈ બારંબાર
 ધિવો સરસ રસ નિત્ય બરખો ॥ ૨ ॥

ગોવિંદરાયજી

શ્રી વિહ્વલનાથ કે આજ બધાઈ ।
માગસિર્સ કૃષ્ણ અષ્ટમીકો સસી,
ઉઘ્યો પૂરન માઈ ॥ ૧ ॥
પૂરૈ ચૌક ઘામ મોતિ નકે,
બંદનવાર બંધાઈ ॥

ધ્વજા પતાકા દીપ કલસ સજિ,
ધૂપ સુગંધ મહાઈ ॥ ૨ ॥

બાજત ઢોલ નિસાન નગારે, ઝંઝ ઝમકિ સહનાઈ ॥

ગગન વિમાનનિ છાઈ રહ્યો હૈ, દેવ કુસુમ બરખાઈ ॥ ૩ ॥

શ્રુતિ મુખ ભાષત જ્ય જ્ય બોલત, ડોલત ચહું દિસિ ઘાઈ ॥

રસિકદાસ મતિ હીન અતિ, ગોવિંદ નામ કહાઈ ॥ ૪ ॥

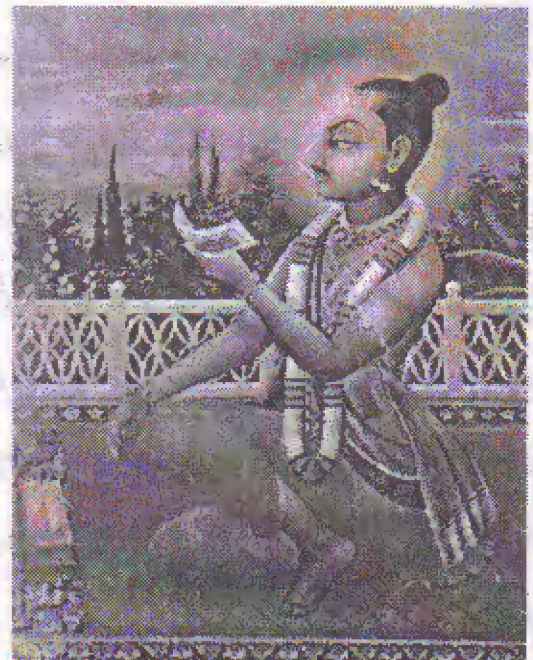
ગોકુલનાથજી

સબ મિલ આવોરી તુમ આવૌ,
આંગન મોતિન ચૌક પુરાવૌ ॥

યહ ઉચ્છવ હૈ નિત્ત હમારે,
આનંદ મંગલ ગાવૌ ॥ ૧ ॥

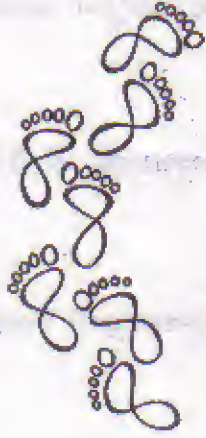
ગોકુલનાથ જનમ દિન આયો,
નેનન નિરખત હિયો સિરાવૌ ॥

‘વૃંદાવન’ પ્રભુ આરતિ કરિ કરિ,
શ્રી વલ્લભ લાલ રીઝવૌ ॥ ૨ ॥

શ્રી

શુભની શરૂઆત,
 'શ્રી' થી થાય.
 માન આપવા 'શ્રી' વપરાય.
 રમવા માટે જે જોઈએ,
 શ્રીકૃષ્ણ એકલા પડે, તેથી
 કૃષ્ણે રાધાજીને ડાબા અંગમાંથી પ્રકટ કર્યા.
 ગોકુલમાં જમી જોડી,
 રમવા, કુદવા જે આનંદ કરવા,
 રાધા કૃષ્ણ એક હતા, તે જે થયા.
 કૃષ્ણરાધાને વશ થયા,
 રાધા કૃષ્ણ એક થયા.
 પ્રેમસ્વરૂપે ગુંજી રહ્યા.
 અને વૈષ્ણવના ભાગ્ય ઉઘડ્યા.

શ્રી કૃષ્ણ

કૃષ્ણ પ્રગટ્યા, ઘન્ય, ઘન્ય,
 યુગે યુગે પ્રગટ્યા, ઘન્ય, ઘન્ય
 ધર્મનું રક્ષણ કરવા, ધર્મ ધન ઉંચી રાખવા,
 અસુરોનો સંહાર કરવા,
 દેવકીને કુખે જન્મ્યા.
 યશોદાને ખોલે ખેલ્યા.
 અર્જુનના સારથી બન્યા,
 ગીતાજી દ્વારા જ્ઞાન, કર્મ અને
 ભકિતનું જ્ઞાન આપ્યું.
 પાંડવ પક્ષે રહી, સત્યનો જય કર્યો.
 ગોકુલમાં બાલ લીલાઓ કરી.
 વૃંદાવનમાં રાસ રચ્યો, મથુરામાં કંસનો વધ કર્યો.
 સંતોનું રક્ષણ કર્યું,
 પુષ્ટિ જીવનો ઉધર કર્યો.

સુમનભાઈ શાહ
 સહ સંગઠન મંત્રી, આ.પુ.વે.પ.

તિથિ	વાર	તારીખ	કાર્તિક-માગશર માસના આસો-કાર્તિકમાસ વ્રતઉત્સવો
૮	શનિ	૧	શ્રીગુણસાઈજીના બીજાલાલ શ્રીગોવિંદરાયજીનો ઉત્સવ (૧૫૯૯)
૧૧	બુધ	૫	ઉત્પત્તિ એકાદશી વ્રત
૧૩	શુક્ર	૭	શ્રીગુણસાઈજીના સાતમા લાલ શ્રીધનશ્યામજી નો ઉત્સવ (૧૬૨૮)
૧	સોમ	૧૦	ઈષ્ટિ
૭	રવિ	૧૬	શ્રીગુણસાઈજીના ચતુર્થલાલ શ્રીગોકુલનાથજીનો ઉત્સવ(૧૬૦૮)
૯	મંગળ	૧૮	શ્રીગુણસાઈજીના ઉત્સવની વધાઈ
૧૧	ગુરૂ	૨૦	મોક્ષદા એકાદશી વ્રત
૧૪	રવિ	૨૩	પદ્મ ભોગ,કેટલાક બલદેવજીનો ઉત્સવ માને છે,ગોપ માસ સમાપ્તિ.
૭	રવિ	૩૦	શ્રીગુણસાઈજીના જેષ્ઠ પૌત્ર શ્રીગોવિંદજીના પુત્ર શ્રીકલ્યાણરાયજી નો ઉત્સવ (૧૬૨૫)

'પુષ્ટિ પ્રસાદ' આજીવન મનોરથી વૈષ્ણવોને સદૈન્ય જય શ્રીકૃષ્ણ

શ્રીમતિ મૃદુલાબેન મનુભાઈ અમિન	IL, USA	શ્રી નરેન્દ્રભાઈ ડી. શાહ	UK
શ્રીમતિ અમિતાબેન જયોતિનભાઈ ભરવાડા	MD, USA	શ્રીમતિ સુમનબેન સૂર્યકાંત શાહ	CA, USA
પૂ. મંજુલાબેન રમણલાલ શેઠ	CT, USA	શ્રી ચિમનલાલ મદાની	IL, USA
પૂ. શર્મિષ્ઠાબેન રમણલાલ પટેલ	VA, USA	શ્રીમતિ દામિનિ શશીકાંત પરીખ	PA, USA
શ્રીમતિ ગીતાબેન કિરણભાઈ મહેતા	MD USA	શ્રીમતિ હેમલતાબેન નવિનભાઈ શાહ	NJ, USA
શ્રીમતિ કુમુદ ઈન્દ્રમન શાહ	NJ, USA	શ્રીમતિ નિરંજનાબેન ખંડુભાઈ પટેલ	VA, USA
શ્રી હિરેન્દ્ર કે. માલાની	NJ, USA	શ્રીમતિ પદમાબેન મુકુન્દભાઈ મહેતા	NY, USA
શ્રી રજનીકાંત જે. પરીખ	NJ, USA	શ્રીમતિ નૈનાબેન બાબુભાઈ ચોકસી	NY, USA
પૂ.શ્રી શિલાબેન નટુભાઈ પટેલ	MI, USA	શ્રીમતિ પદમાબેન મુકુન્દભાઈ મહેતા	NY, USA
પૂ.શ્રી વિરબાળાબેન રમેશચંદ્ર શાહ	કહલાલવાળા	શ્રીમતિ સર્વજનબેન કૃષ્ણદાસ શાહ	CT, USA
શ્રીમતિ નૈનાબેન બાબુભાઈ ચોકસી	CA, USA	શ્રી નિતિનભાઈ જે. અરાયા	VA, USA
શ્રીમતિ હેમલતાબેન ઠાકોરભાઈ શાહ	NJ, USA	શ્રીમતિ હંસાબેન ગુણવંતભાઈ નરોલા	VA, USA
શ્રીમતિ શિલાબેન દેવેન્દ્રભાઈ શાહ	FL, USA		
પૂ. સાવિત્રીબેન ડા.ચંદ્રકાંત શાહ	KADOD		

'પુષ્ટિ પ્રસાદ' પ્રકાશન કાર્યના મનેરથી શ્રીમતી હર્ષાબેન હસમુખભાઈ શાહ પરિવાર (હર્ષા ગ્રુપ) કેમ્પહિલ, પેનસિલવેનિયા, અમેરિકા ના સૌને જય શ્રીકૃષ્ણ.

'પુષ્ટિ પ્રસાદ'ની પ્રગતિના પ્રેરક-પ્રચારક પ્રતિક પુષ્પ બની વિના મૂલ્યે માસિકને સાહિત્ય પ્રચાર માટે દ્રવ્ય સહાય. હવેથી નીચે મુજબ કાર્યાલયને મોકલવા વિનંતી ભારતમાં અજીવન મનોરથી રૂા. ૨૫૦૧, અને જય શ્રીકૃષ્ણ રૂા. ૨૫૧. વિદેશમાં આજીવન મનોરથી ડોલર: ૧૫૧, અને જય શ્રીકૃષ્ણ ડોલર : ૫૧.

'પુષ્ટિ પ્રસાદ'માં ભુલ થાંગે કૃપા યાચના.

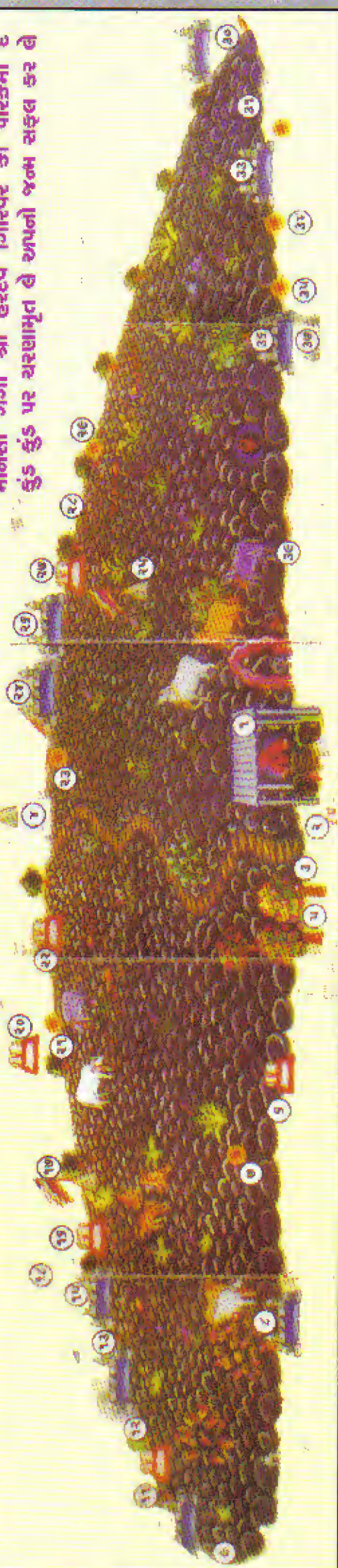
નિત્ય લીલા, નિત્ય નૌતમ, શ્રુતિ ન યામે યાદ

‘પુષ્ટિ પ્રસાદ’ આજીવન મનોરથી વૈષ્ણવોને મદદેન્ય જય શ્રીકૃષ્ણ

શ્રી પંકજભાઈ એ. શાહ	Surat	શ્રીમતિ જયોતિબેન મધુભાઈ શાહ	CA, USA
શ્રીમતિ ઉમાબેન અશ્વિનભાઈ શાહ	Andheri	શ્રી મહેશભાઈ અમીન	PA, USA
શ્રીમતિ રીનાબેન બિપિનભાઈ મરચંટ	Vasai	પૂ. સંતોકબા છગનલાલ શાહ	NC, USA
શ્રી પ્રજ્ઞાશીલાઈ આર. શાહ	MD, USA	શ્રી મનીષભાઈ ચંદ્રદાસ પટ્ટીજ	Borivali
શ્રીમતિ વિલોતમબેન વી. શાહ	MD, USA	પૂ. ભાનુમતીબેન યુનીલાલ શાહ	Borivali
શ્રીમતિ દીપાલીબેન પાર્થિવભાઈ શાહ	MD, USA	શ્રીમતિ જયોત્સનાબેન રાજેન્દ્રભાઈ શાહ	Borivali
શ્રીમતિ નિકિતાબેન મિહિરભાઈ શાહ	MD, USA	શ્રીમતિ અનીલાબેન હરીશભાઈ દલાલ	NJ, USA
પૂ.શ્રી રમણલાલ ડાહ્યાભાઈ શાહ	MD, USA	શ્રીમતિ લીનાબેન હર્ષભાઈ શાહ	NJ, USA
પૂ.પુષ્પાગૌરી રમણલાલ શાહ	MD, USA	શ્રીમતિ પુષ્પાવતીબેન એસ. માંડવાવાળા	NY, USA
શ્રીમતિ રેખાબેન યોગેશભાઈ શાહ	CT, USA	શ્રી ભુપેન્દ્રભાઈ ખાનદેશી	CA, USA
શ્રીમતિ ફિન્નરીબેન વિપુલભાઈ ચિતલીયા	MA, USA	શ્રીમતિ દક્ષાબેન મહેન્દ્રભાઈ શાહ	GA, USA
શ્રીમતિ સરોજબેન દિનેશભાઈ શાહ	MA, USA	શ્રીમતિ મીનાબેન પ્રવીણભાઈ શાહ	NJ, USA
શ્રીમતિ ચક્રુબેન નિખિલભાઈ શાહ	MA, USA	શ્રીમતિ ઉર્વશીબેન ફીરીટભાઈ શાહ	CANADA
શ્રીમતિ રસિલાબેન ભુપેન્દ્રભાઈ શાહ	NY, USA	શ્રીમતિ મધુબેન કાંતીભાઈ સોની	CANADA
શ્રીમતિ અસ્મિતાબેન ખાબુભાઈ શાહ	MA, USA	શ્રીમતિ માલતીબેન જયંતિભાઈ શાહ	CANADA
શ્રીમતિ અંશુબેન બચુભાઈ શાહ	NY, USA	શ્રી નીતીનભાઈ કે. ખાંડવાળા	Surat
શ્રી સંજયભાઈ ચિમનભાઈ શાહ	NY, USA	શ્રીમતિ ખુશમનબેન ડી. શાહ	NJ, USA
શ્રીમતિ મૃદુલાબેન ઠાકોરભાઈ પરિખ	CA, USA	ડા.શીતલબેન તથા ડા.ખંડકીમભાઈ ડી. શાહ	NJ, USA
શ્રીમતિ હેમલતાબેન વિનોદચંદ્ર ગુંદરીયા	CA, USA	શ્રીમતિ હંસાવતીબેન ડી. પટેલ	MA, USA
શ્રીમતિ શાંતાબેન બી. પટેલ	MA, USA	શ્રીમતિ નીતાબેન એસ. શાહ	FL, USA
શ્રીમતિ મીરાબેન વિજયભાઈ ચોકસી	NJ, USA	પૂ. ધીરજબેન જે. પટેલ	FL, USA
શ્રીમતિ જયોતીબેન રક્ષીતભાઈ મજમુદાર	MA, USA	અ.સૌ. રમીલાબેન પ્રદ્યુમ્ન રાયભુવાળા	Surat
શ્રીમતિ ગીતાબેન મુકેશભાઈ કાપડીયા	FL., USA	પૂ. કાંતાબેન કાંતીલાલ પારેખ	Texas,usa
શ્રીમતિ હેમલતાબેન કાંતીલાલ પટેલ	CA, USA	ચિ. શ્યામાબેન અને ચિ. ગોપેશભાઈ ગણાત્રા	MA, USA
શ્રીમતિ મીતાબેન ધ્રુવભાઈ ગુંદરીયા	NY, USA	શ્રીમતિ ગુલાબબેન છોટુભાઈ પટેલ	NC, USA
શ્રીમતિ પદ્માબેન જયંતભાઈ ગુંદરીયા	Vyara	શ્રીમતિ દિવ્યાબેન ભગવાનદાસ મહેતા	VA, USA
શ્રીમતિ અમીબેન પંકજભાઈ શાહ	Surat	શ્રીમતિ મિનાક્ષીબેન એમ. શાહ	NJ, USA
શ્રીમતિ ભદ્રાબેન અશ્વિનભાઈ શાહ	Surat	શ્રી રમેશભાઈ એમ. શાહ	NJ, USA
શ્રીમતિ સુખાતાબેન મુકુલભાઈ પટેલ	PA, USA	શ્રીમતિ ચંદ્રિકાબેન જશવંતલાલ પટેલ	GA, USA
શ્રીમતિ રશ્મિબેન હિમાંશુભાઈ ગુંદરીયા	MA, USA	શ્રીમતિ હર્ષાબેન હસુભાઈ શાહ	PA, USA
શ્રીમતિ ઈંદિરાબેન નિરંજનભાઈ સંપટ	MA, USA	શ્રીમતિ ચંદ્રિકાબેન જીતુભાઈ સંઘાણી	NA, USA
શ્રીમતિ રેખાબેન દેવદાસભાઈ પટ્ટીજ	NJ, USA	શ્રીમતિ લક્ષ્મીબેન જતીનભાઈ કાપડીયા	NY, USA
ડા. પન્નાબેન કાપડીયા	MA, USA	શ્રીમતિ માધવીબેન મચુરભાઈ દલાલ	NY, USA
ડા. નવીનભાઈ પોપટ	MA, USA	શ્રીમતિ કલ્પનાબેન દિપકભાઈ રાવ	NJ, USA
શ્રીમતિ મોનાલીબેન નીલેશભાઈ રંગવાળા	FL,USA	શ્રીમતિ પલ્લવિબેન શિરિષભાઈ શાહ	NJ, USA
શ્રીમતિ પુષ્પાબેન ચંદ્રકાંતભાઈ શાહ	Ahd.	પૂ. દુધીબેન ભીમજીભાઈ ભલાલા	VA, USA
શ્રીમતિ સ્મિતાબેન નાણાવટી	Mumbai	શ્રી નવનીતભાઈ સી. શાહ	NJ, USA
શ્રીમતિ વર્ષાબેન પંકજભાઈ શાહ	Surat	શ્રીમતિ વંદનાબેન છબીલદાસ સંઘવી	GA, USA
શ્રી રણછોડભાઈ પટેલ	Kheda	શ્રીમતિ રંજનબેન કૃષ્ણકાંતભાઈ શાહ	NJ, USA
શ્રીમતિ નયનાબેન દિનેશભાઈ શાહ	MD, USA	શ્રીમતિ ઉષાબેન ઈન્દ્રવદન શાહ	MD, USA
શ્રી ઈન્દ્રવદનભાઈ આર. શાહ	NJ, USA	શ્રીમતિ જયોતીબેન અરુણભાઈ દેસાઈ	NJ, USA
શ્રીમતિ નીલાબેન કે. શાહ	NC, USA	શ્રી દિનેશભાઈ ડી. કાપડીયા	Surat
શ્રીમતિ અરુણાબેન નિરંજનભાઈ ગાંધી	NC, USA	શ્રી અનસુયાબેન દિનેશભાઈ દેસાઈ	Vadodara
શ્રીમતિ રંજનબેન પ્રમોદભાઈ અમીન	VA, USA	શ્રીમતિ મીરાબેન ફિરીટભાઈ શેઠ	VA, USA
શ્રીમતિ મંજુલાબેન હિમતભાઈ સોની	MA, USA	શ્રીમતિ વર્ષાબેન મુકેશભાઈ મજમુદાર	MD, USA
શ્રીમતિ મંજુલાબેન ભુપેન્દ્રભાઈ શાહ	NC, USA	ડા. ઉર્મિલાબેન ડા. સુનિલભાઈ શાહ	NJ, USA
શ્રીમતિ રાગીણીબેન અતુલભાઈ શાહ	MA, USA	ડા. સુધાબેન ડા. સુધીરભાઈ પરિખ	NJ, USA
શ્રીમતિ મીનાબેન વિજયભાઈ શાહ	MA, USA	પૂ. કંચનબેન જીવણલાલ શાહ	MD, USA
શ્રીમતિ ગીતાબેન સુરેશભાઈ દેસાઈ	NJ, USA	શ્રીમતિ માયાબેન ફિરીટભાઈ ઉદેશી	VA, USA
શ્રીમતિ ગીતાબેન જશવંતરાય જોશી	Caif., USA	શ્રી ગણેન્દ્રભાઈ એન. દેસાઈ	NJ, USA
પૂ. મણીબેન જમનાદાસ પટેલ	USA	ડા. મચુરીબેન ડા. નરેન્દ્રભાઈ શાહ	NJ, USA
શ્રીમતિ મીનાબેન અજીતભાઈ ગાંધી	IL, USA	શ્રીમતિ જયશ્રીબેન કિર્તીભાઈ દેસાઈ	NJ, USA
શ્રીમતિ માધુરીબેન દ્વારકાદાસ શાહ	NC, USA	શ્રીમતિ મિનાક્ષીબેન હર્ષદભાઈ શાહ	GA, USA
શ્રીમતિ મીરાબેન દીપકભાઈ મહેતા	NM, USA	શ્રીમતિ કોકીબેન હસમુખભાઈ શાહ	NJ, USA
શ્રીમતિ કુસુમબેન જયંતિભાઈ શાહ	Tx., USA	પૂ. નંદગૌરીબેન વેણીલાલ જરીવાલા	Surat.

॥ ઠરિણસવર્ધ શ્રીગિરિજીવ્ય ગોવર્ધનનાથ નામઃ ॥

જય શ્રીગુણા શ્રી ગોવર્ધનનાથ મહાપ્રભુ શ્રી વિઠ્ઠલનાથ
માનસી ગંગા શ્રી હરદેવ ગિરિવર કી પરિક્રમા દે
કુંડ કુંડ પર ચરણામૃત લે અપનો જન્મ સફલ કર લે

PUSHTI MARGIYA VAISHNAV SAMPRADAYA SAHITYA PRACHAR SEVA PARIWAR
PRINTED MATTER - BY AIR MAIL

Pushti Prasad

Shri Pankaj A. Shah
Advocate
304, Lalbhai Contractor Complex,
Opp. Old Parsi Library, Nanpura, Surat-395 001.
Tel.# + 91-261-2474151 / 2736292
E-mail : pankajshahadvocate@yahoo.com

America Contact
SHRI VRAJNISH R. SHAH
21710, Gorman Drive BOYDS, MD. 20841(U.S.A.)
Tel.# : 301 - 540 - 0006
E-mail : pustiprasadine@yahoo.com

પુષ્ટિમાર્ગના મુખ્ય સિદ્ધાંત

- ૧) વેદાદિશાસ્ત્ર પ્રતિપાદિત સર્વોત્કૃષ્ટ, શ્રી કૃષ્ણ જ છે.
- ૨) પરબ્રહ્મ પુરુષોત્તમ શ્રીકૃષ્ણનું ધામ, અક્ષર બ્રહ્મ ગણિતાનંત છે.
- ૩) શ્રુવા આદ્ય છે. સુધ્ધા નિર્ગુણ બ્રહ્મનો અર્થ છે અને તે સ્વતઃ વ્યાપક નથી.
- ૪) શ્રીકૃષ્ણની સેવા એ જ અશ શ્રુવનો ધર્મ છે. વસ્તુતઃ સ્વયમ્ શ્રીકૃષ્ણની સેવા જ છે.
- ૫) જગત સત્ય છે.
- ૬) જગત, શ્રુવ, અંતર્યામી, અક્ષર બ્રહ્મ વગેરેનું નિમિત્ત અને ઉપાદાન કારણ, સુધ્ધા નિર્ગુણ બ્રહ્મ શ્રીકૃષ્ણ પરમાત્મા જ છે.
- ૭) શ્રુવે અવિદ્યાથી કલેલો અર્હતા મમતાત્મક સંસાર મિથ્યા છે.
- ૮) આત્મ નિવેદન અને પ્રભુ પ્રપતિ વિના અન્ય વિશ્વધર્મ નથી.
- ૯) અન્યાક્રમ અને અસમપિત વસ્તુ એ બંનેનો ત્યાગ કરવો આવશ્યક છે.